

МОТИВИ
към Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗИД на ЗКПО) е изготвен във връзка с необходимостта от пълно въвеждане в националното данъчно законодателство на Директива (ЕС) 2016/1164 на Съвета от 12 юли 2016 г. за установяване на правила срещу практиките за избягване на данъци, които пряко засягат функционирането на вътрешния пазар (Директива (ЕС) 2016/1164) и на Директива (ЕС) 2017/952 на Съвета от 29 май 2017 г. за изменение на Директива (ЕС) 2016/1164 по отношение на несъответствията при хибридни образувания и инструменти, включващи трети държави (Директива (ЕС) 2017/952).

С разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/1164 и Директива (ЕС) 2017/952 се въвеждат на ниво Европейски съюз (ЕС) правила за данъчно третиране, насочени срещу практиките за избягване на данъци, които пряко засягат функционирането на вътрешния пазар. С директивите се въвеждат и основните мерки по плана на Г-20 и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (BEPS).

С въвеждането на двете директиви в националното данъчно законодателство Република България ще изпълни ангажиментите си за въвеждане на законодателството на ЕС и за изпълнение на международно приети стандарти и препоръки на ОИСР във връзка с предотвратяване на свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби.

Със законопроекта се предлага въвеждането на данъчни правила в съответствие с тези, установени с Директива (ЕС) 2016/1164 и Директива (ЕС) 2017/952, ограничаващи възможностите за агресивно данъчно планиране и избягване от облагане, както следва:

Данъчно облагане при напускане

Данъчното правило за облагане при напускане е разписано в чл. 5 на Директива (ЕС) 2016/1164. Съгласно разпоредбата на чл. 11, параграф 5 на Директивата, държавите членки следва да приемат и публикуват законовите разпоредби, въвеждащи правилото за облагане при напускане в срок до 31 декември 2019 г., като те ще започнат да се прилагат от 1 януари 2020 г.

Предвид това, с проекта на ЗИД на ЗКПО се предлага данъчният финансов резултат на данъчно задължено лице, което извършва трансфер на активи към друга част на същото предприятие, разположена извън страната, да се преобразува с разликата между пазарната цена на актив и неговата стойност за данъчни цели в случаите на трансфер на активи към друга юрисдикция, промяна на държавата, на която данъчно задължено лице е местно лице за данъчни цели и при прехвърляне на дейност, извършвана от място на стопанска дейност в друга юрисдикция.

Целта на предложената мярка е да се гарантира, че когато данъчно задължено лице трансферира активи извън страната или променя юрисдикцията, на която е местно лице за данъчни цели, то капиталовата печалба, създадена, но не реализирана на територията на страната, ще бъде обложена.

В обхвата на предложението попадат случаите, когато данъчно задължено лице трансферира активи от централното си управление в страната към свое място на стопанска дейност извън страната; когато данъчно задължено лице трансферира активи от свое място на стопанска дейност в страната към друга част на предприятието извън страната; когато данъчно задължено лице става местно лице за данъчни цели на друга

юрисдикция; и когато се прехвърля дейност, извършвана чрез място на стопанска дейност в страната към друга юрисдикция.

Извън обхвата на предложението са всички случаи на трансфери на активи, включително на парични средства, между дружество майка и негови дъщерни дружества, т.е. предложеното облагане касае само трансфери между части на едно и също предприятие и не се прилага при промяна на собствеността на актива. Също така, извън обхвата на облагане са и случаите, когато трансферирани активи бъдат върнати обратно в страната в срок от 12 месеца (временен трансфер), при условие че трансферът на активи е свързан със сделки за финансиране на ценни книжа или с активи, предоставени като обезпечение, или се извършва с цел изпълнение на пруденциални капиталови изисквания или управление на ликвидността.

В изпълнение на Директива (ЕС) 2016/1164 се предлага и въвеждане на възможност за разсрочване на вноски на внасянето на частта от дължимия корпоративен данък, свързан с осъществен трансфер на активи или дейност на място на стопанска дейност. Разсроченото внасяне е възможно само в случаите на трансфери към друга държава-членка на ЕС или към държава-страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, като за последната разсрочването се прилага само доколкото е налично сключено и влязло в сила с Република България или с ЕС Споразумение за взаимна помощ при събиране на данъчни вземания, равностойна на взаимната помощ, предвидена в Директива 2010/24/ЕС на Съвета от 16 март 2010 г. относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки.

Хибридни несъответствия и несъответствия с данъчно задължено лице, което е местно лице за данъчни цели на повече от една юрисдикция

Разпоредбите на Директива (ЕС) 2017/952 по отношение на несъответствията при хибридни образувания и инструменти, както и за изменение на чл. 9 от Директива (ЕС) 2016/1164, следва да бъдат въведени в националното законодателство до 31 декември 2019 г., а в частта на обърнатите хибридни несъответствия - до 31 декември 2021 г., предвид което с проекта на ЗИД на ЗКПО се предлага въвеждане на специфична данъчна регулация за неутрализиране на случаите на хибридни несъответствия и на несъответствия с данъчно задължено лице, което е местно лице за данъчни цели на повече от една юрисдикция.

Хибридни несъответствия са тези несъответствия при хибридни образувания и инструменти, които могат да доведат до:

- приспадане без включване, което означава намаление на данъчния финансов резултат в юрисдикцията на платеща без да е налице увеличение на данъчния финансов резултат в юрисдикцията на получателя, или
- двойно приспадане, което означава намаление на данъчния финансов резултат в юрисдикцията на платеща и едновременно с това намаление на данъчния финансов резултат в юрисдикцията на инвеститора.

Хибридни несъответствия могат да възникнат в случаите на:

- плащане по финансов инструмент, плащане към и от хибридно образувание, плащане към образувание с едно или повече места на стопанска дейност или към непризнато за данъчни цели място на стопанска дейност, условно плащане между централно управление и негово място на стопанска дейност или между две или повече места на стопанска дейност на едно и също образувание, и
- двойно приспадане.

Извън обхвата на правилата за третиране на хибридните несъответствия остават плащанията, представляващи базова възвръщаемост на прехвърлен финансов

инструмент, които са получени от финансов търговец в хода на неговата дейност по занятие, доколкото същите са включени в неговия данъчен финансов резултат. Правилата за хибридни несъответствия се прилагат само доколкото при изчисляването на данъчния финансов резултат на платеща плащане е възможно да бъде приспадано срещу сума, която не е двойно включен доход.

Хибридни несъответствия могат възникнат между:

- данъчно задълженото лице и негово свързано предприятие;
- между свързани предприятия, които не са свързани с данъчно задълженото лице;
- между централното управление на образувание и негово място на стопанска дейност;
- между две или повече места на стопанска дейност на едно и също образувание; или
- в рамките на структурирана договореност.

По отношение дефиницията за свързани предприятия, с проекта на ЗИД на ЗКПО се предлага да се направи допълнение за целите на хибридни несъответствия, съгласно което да се въведе изискване свързаното предприятие да има в данъчно задълженото лице или в друго свързано предприятие или те да имат в свързаното предприятие участие от 50 на сто или повече чрез правата на глас, собствеността върху капитала или чрез правото да получи печалба. Свързано предприятие е и образувание, което е част от същата консолидирана група за целите на счетоводното отчитане, предприятие, в което данъчно задълженото лице има значително влияние в управлението, и обратно - предприятие, което има значително влияние в управлението на данъчно задълженото лице.

В зависимост от възникналото хибридно несъответствие и от това, дали данъчно задълженото лице е платец или получател, се предлага да не се признават за данъчни цели направените разходи или платени суми (включително когато суми не представляват счетоводен разход) при плащане, доколкото водят до двойно приспадане или до приспадане без включване, или доколкото пряко или непряко финансират подлежащ на приспадане разход, водещ до хибридно несъответствие.

Като вторично защитно правило се предлага в случаите, в които данъчно задължено лице е получател на плащане при хибридно несъответствие, което води до приспадане без включване (т.е. до намаляване на данъчния финансов резултат в едната юрисдикция и в същото време до липса на увеличаване на данъчния финансов резултат във втората юрисдикция), размерът на полученото плащане да се включва в данъчния финансов резултат, доколкото същото е приспаданото в юрисдикцията на платеща. Предлага се това правило да не се прилага при хибридни несъответствия, водещи до приспадане без включване в случаите на плащания към хибридно образувание, към образувание с едно или повече места на стопанска дейност, към непризнато за данъчни цели място на стопанска дейност и при условни плащания между централно управление на образувание и негово място на стопанска дейност или между две или повече места на стопанска дейност на едно и също образувание.

Директива (ЕС) 2017/952 третира и случаите на несъответствия с данъчно задължено лице, което е местно лице за данъчни цели на повече от една юрисдикция, като се въвеждат изрични правила.

Промени, свързани с прецизиране на разпоредбите на закона и улесняване на практическото му прилагане

Със законопроекта са направени предложения за изменение и допълнение на ЗКПО, свързани с избягване на разнопосочна практика при тълкуването и прилагането

му в случаите, когато е установено неизпълнение на изискванията при преотстъпване на корпоративен данък.

С предложението се цели изрично и ясно да се посочи целта на разпоредбата, за да се избегне неправилното ѝ тълкуване. Предлага се допълнение, което изрично да указва, че при неизпълнение на условията за преотстъпване на корпоративен данък за съответната помощ, същият данък се дължи в пълния му размер и не може да се прилага възстановяване на преотстъпен данък само в размер на неизпълнената част от ангажимента за инвестиране.

Преотстъпването на корпоративния данък представлява отклонение от общия режим на облагане. По тази причина законът изчерпателно и императивно е уредил както лицата, които имат право на преотстъпване на данъка, така и условията, които трябва да са налице, за да може да се ползва преотстъпването.

От въвеждането на предлаганите изменения и допълнения в ЗКПО се очаква ограничаване на случаите на данъчно планиране, водещи до данъчно необлагане или до значително по-ниско облагане, съответно до намаляване на възможностите за злоупотреби и отклонение от данъчно облагане.

Тъй като към момента не съществуват правила, еквивалентни на разписаните в Директива 2016/1164/ЕС и Директива 2017/952/ЕС, свързаните с това финансови резултати засега не могат да бъдат определени.

В преходните и заключителни разпоредби на законопроекта са предложени промени в Закона за данъците върху доходите на физическите лица, Закона за местните данъци и такси, Закона за данък върху добавената стойност и Закона за акцизите и данъчните складове, които са, както следва:

Закон за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)

Промени, свързани с облекчаване на административната тежест

Направено е предложение за намаляване на административната тежест и улесняване при ползване на данъчните облекчения за лица с намалена работоспособност, за деца с увреждания и за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране, с което да отпадне задължението към годишната данъчна декларация да се прилага копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и копия от документи, удостоверяващи направените вноски по реда на чл. 9а от КСО. Националната агенция за приходите (НАП) разполага с достъп до регистър „Единна информационна система на медицинската експертиза“, поради което прилагането на копие от решението на ТЕЛК/НЕЛК не е необходимо. Не е необходимо да се прилагат и копия от документи за направените вноски по реда на чл. 9а от КСО, тъй като те се правят в НАП.

По този начин ще се облекчи подаването на годишната данъчна декларация по електронен път, тъй като няма да е необходимо да се сканират и прикачват описаните документи и като цяло ще се съкрати времето за попълването ѝ.

За по-голяма яснота при прилагането на разпоредбата относно основата, върху която се изчислява дължимият данък в случаите на скрито разпределение на печалбата, е предложена промяна, като текстът се синхронизира с този на кореспондираща разпоредба в ЗДДФЛ и с дефиницията на понятието „скрито разпределение на печалбата“ в ЗКПО. По този начин се допринася за коректното определяне на дължимия данък във всички случаи на скрито разпределение на печалбата, включително когато въпросните суми не са начислени, и се избягва разнопосочната данъчна практика.

Със законопроекта са предлага да отпадне задължението на предприятията и самоосигуряващите се лица да включват в справката за изплатени приходи по чл. 73, ал.

1 от ЗДДФЛ наградите във вид на допълнителна игра и предметните печалби с незначителна стойност (до 100 лв.), които са необлагаеми. Предвид малкия им размер съществуващото изискване да се подава информация за тях, когато годишният им размер превиши 5000 лв., е неизпълнимо и не се прилага на практика.

Целта на предложената корекция в разпоредбата е, освен да прецизира закона, да се намали административната тежест за лицата, които предоставят награди, освободени от облагане съгласно ЗДДФЛ.

Други промени

Направени са предложения за промяна в дефинициите за „ликвидационен дял“ и „данъчен кредит“, така че да се синхронизират и уеднаквят със същите понятия в ЗКПО.

Сегашният текст в ЗДДФЛ създава редица пречки като „ликвидационен дял“ да се определят доходи, които са облагаеми по този закон и които биха се определили като такъв доход по ЗКПО. С промяната не се разширява кръга на облагаемите доходи, а само се изяснява, че същите ще се облагат като „ликвидационен дял“, а не с данък върху общата годишна данъчна основа.

Потенциален проблем с настоящата редакция на параграфа с дефиницията от Допълнителните разпоредби е изричното споменаване само на търговски дружества/кооперации, поради което в случай на прекратяване на дружество, което не може да се определи като „търговско“ по смисъла на българското законодателство, възниква проблем и за определяне на дохода като „ликвидационен дял“.

Уеднаквяването на дефиницията с тази, дадена в ЗКПО, ще улесни прилагането на закона по отношение на данъчното третиране и облагане на доходите от ликвидационен дял, получени от местните физически лица от източници в чужбина.

Идентични са основанията за предложението за уеднаквяване на дефиницията за „данъчен кредит“ в ЗДДФЛ спрямо тази в ЗКПО. Целта е да се улесни приложението на разпоредбата, като се избегне неяснота в случаите на използване на данъчен кредит от физическите лица при платен от тях данък в чужбина върху печалби и доходи от източник в страната или чужбина.

С проектозакона се предлага и коригираща разпоредба относно отмяната на текст, уреждащ приравняването на доходите на специализантите на доходи от трудови правоотношения. Съгласно направени изменения и допълнения (ДВ бр. 58 от 23.07.2019 г.) в новата Наредба № 1 от 22.01.2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването със специализантите вече се сключва трудов договор по Кодекса на труда, което прави излишно наличието на специална разпоредба в ЗДДФЛ, която да ги приравнява на трудови доходи.

Предвиден е преходен режим относно случаите, в които е възможно да се изплащат доходи по реда на отменената Наредба № 34 от 2006 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването и изобщо за всички случаи на изплатени доходи на специализанти преди влизането в сила на цитираните изменения от 2019 г., които попадаха в обхвата на предложения за отмяна параграф в ЗДДФЛ.

Предлага се приравняване на доходите на спортисти и треньори по договори със спортни клубове на доходи от трудови правоотношения. Предложението е във връзка с влизането в сила на нов Закон за физическото възпитание и спорта от януари 2019 г. и цели да изясни данъчното третиране на договорите, предвидени по този закон.

От въвеждането на предлаганите изменения и допълнения в ЗДДФЛ се очаква намаляване на административната тежест за данъчно задължените лица.

С предложенията за промени не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

Закон за местните данъци и такси (ЗМДТ)

Промени, свързани с деклариране на обстоятелства

С цел прецизност и обхващане на всички случаи, при които е невъзможно определянето на данъка при придобиване на имущества, се предлага възстановяване на предишни разпоредби, съгласно които при безвъзмездно придобиване на имущества, различни от недвижими имоти, ограничени вещни права върху недвижими имоти и моторни превозни средства, да се подава данъчна декларация за облагане с данък. В тези случаи в общината ще има информация за придобитото имущество, като органите по приходите ще могат да определят данъка и да упражняват контрол.

Предвижда се при наличие на основания за ползване на данъчно облекчение собствениците на автобуси, извършващи обществен превоз на пътници по редовни автобусни линии в градовете и в слабонаселените планински и гранични райони, които се субсидират от общините, да уведомяват общината като подават данъчна декларация в двумесечен срок от настъпване на обстоятелствата.

Промени, свързани с облекчаване на административната тежест

Във връзка с автоматизирания обмен на данни между регистъра на пътните превозни средства, поддържан от Министерството на вътрешните работи, и съответната община, с посредничеството на Министерството на финансите, се предлага да отпадне задължението собственикът да представя документ от компетентен орган в общината при прекратяване на регистрацията на превозното средство. С това предложение се цели да се облекчи административната тежест за собствениците и за общинските служители, като данните за пътното превозно средство ще се предоставят автоматизирано от регистъра на пътните превозни средства.

Във връзка със започване на реалното функциониране на Единната система за туристическа информация се предвижда промяна в начина на определяне на туристическия данък за календарния месец, като се предлага това да става въз основа на данните за броя на предоставените нощувки през календарния месец, съдържащи се в Единната система за туристическа информация. Обменът на данните между системата, поддържана от Министерството на туризма, и общините се предвижда да се осъществява с посредничеството на системата за обмен на информация, поддържана от Министерството на финансите в изпълнение на чл. 5а от закона.

Други промени

Предлага се физически лица, включително еднолични търговци, които са задължително регистрирани при доставки на услуги, и данъкът, за които е изискуем от получателя по Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), да могат да осъществяват дейности, посочени в приложение № 4 (патентни дейности) към ЗМДТ, съответно да се облагат с годишен патентен данък за доходите от тези дейности. Задължението за регистрация при доставки на услуги, данъкът за които е изискуем от получателя по реда на ЗДДС, не е обвързано с наличие на облагаем оборот и при осъществяване на патентна дейност тези лица ще са задължени да подават данъчна декларация за облагане с патентен данък и приходите от данъка ще постъпват в местния бюджет. С оглед естеството и обема на дейността на тези лица, облагането по реда на ЗМДТ с патентен данък би представлявало намаляване на административната тежест за тях.

Предлага се общинските служители да определят данъчна оценка за недвижими имоти на предприятия в случаи на установено умишлено занижаване на отчетните им стойности с цел намаляване или неплащане на данъка за тях. С направеното предложение

се увеличават правомощията на общинските служители да определят данъчна оценка на недвижими имоти на предприятия.

Предложено е също така да отпадне разпоредба, която в голяма част дублира друга разпоредба. Промяната цели еднозначно прилагане на закона, определяне на точното систематично място, както и избягване на противоречие по отношение на начина за определяне на данъка върху недвижимите имоти, придобити по наследство.

От въвеждането на предлаганите изменения и допълнения в ЗМДТ се очаква прецизирането на нормите да доведе до предотвратяване съществуващи неясноти, както и намаляване на административната тежест за данъчно задължените лица.

С предложенията за промени не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС)

Предложения за промени, свързани с въвеждане в ЗДДС на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/1910 на Съвета от 4 декември 2018 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на хармонизирането и опростяването на някои правила от системата на данъка върху добавената стойност за данъчно облагане на търговията между държавите членки (ОВ, L 311/3 от 7 декември 2018г.)

Предлага се въвеждане на „режим складиране на стоки до поискване“, с който се цели облекчаване и опростяване на действащите правила за вътреобщностна търговия на стоки между лица от различни държави членки на ЕС, в случаите когато прехвърлянето на разпореждането със стоката като собственик се случва след пристигането им в друга държава членка в един по-късен момент. Опростяването се изразява в това, че към момента на прехвърляне на собствеността върху стоката за лицето, прехвърлило стоката от една в друга държава членка, ще е налице освободена вътреобщностна доставка в държавата членка на тръгване на стоката, а за данъчно задълженото лице, за което стоката е предназначена, ще е налице вътреобщностно придобиване в държавата членка на пристигането ѝ, като отпада необходимостта лицето, което прехвърля стоката, да се регистрира за целите на ДДС в държавата членка на пристигане на стоката. Прилагането на този режим налага изпълнение на определени условия, които да гарантират събираемостта на дължимия ДДС в държавата членка на пристигане на стоката - собствеността върху стоката да бъде прехвърлена в рамките на 12 месеца от пристигането ѝ в съответната държава членка; към момента, в който започва изпращането или транспортирането на стоката от едната към другата държава членка, доставчикът е необходимо да знае кой е потенциалният клиент, и да посочи идентификационния му номер в държавата членка на пристигане на стоката във VIES декларацията си за периода на изпращането или транспортирането; стоката е вписана в регистър към момента, в който започва изпращането или транспортирането от данъчно задълженото лице, което прехвърля стоката. В тази връзка, когато се изпращат стоки под този режим от територията на Република България до територията на друга държава членка, лицето, което ги изпраща, следва да води регистър за наличностите от такива стоки. Съответно, когато под този режим на територията на страната пристигат стоки от територията на друга държава членка, потенциалният получател също следва да води такива регистри.

Предлага се въвеждане на правило, въз основа на което при верига от последователни доставки на стока, предмет на един-единствен вътреобщностен транспорт между две държави членки, извършен от или за сметка на междинен доставчик във веригата, да се определя транспортът към коя от доставките се отнася за целите на прилагане на освобождаването (облагане с нулева ставка за

ДДС), предвидено за вътреобщностните доставки. Предложено е общо правило, съгласно което транспортът да се отнася само към доставката на стоки, извършена към междинния оператор от неговия доставчик. То няма да е приложимо, когато междинният оператор, който изпраща или транспортира стоките сам или чрез трето лице, действащо от негово име, е съобщил на своя доставчик идентификационния си номер по ДДС, издаден му от държавата членка, от която стоките са изпратени или транспортирани. В тези случаи транспортът ще се отнася само към доставката на стоки, извършена от междинния оператор към неговия клиент. Такова правило е необходимо, за да се избегнат различни подходи сред държавите членки, което води до двойно данъчно облагане или до необлагане на някои от доставките във веригата, и за да се гарантира правната сигурност за данъчно задължените лица. Предвид че останалите доставки във веригата, различни от освободената вътреобщностна доставка, ще подлежат на облагане (с различна от нулева ставка за ДДС) в държавата членка на изпращане на стоките, или в държавата членка на пристигането им, е възможно за някои от доставчиците на тези доставки да възникне задължение за идентифициране за целите на ДДС в държавата членка, в която е мястото на изпълнение на съответната доставка.

Предлага се въвеждане на изискване за наличие на валиден идентификационния номер по ДДС на получателя на стоките в държава членка, различна от тази, в която започва изпращането или транспортът на стоките, като материалноправно условие за прилагане на освобождаване (нулева ставка за ДДС) при извършване на вътреобщностна доставка. В този смисъл, получателят следва да е предоставил идентификационния си ДДС номер на доставчика с оглед правилното попълване от последния на неговата VIES декларация, което се превръща в материалноправното условие за прилагане на освобождаването при вътреобщностна доставка. Освобождаването няма да се прилага при неподаване на VIES декларация или при неправилното отразяване в нея на точната информация за извършената вътреобщностна доставка, освен когато доставчикът може да оправдае по надлежен начин допуснатата от него нередност.

Предлага се за доказване на извършения превоз от територията на страната до друга държава членка при осъществяването на вътреобщностна доставка на стоки да се прилага презумпцията, предвидена в чл. 45а от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1912 на Съвета от 4 декември 2018 година за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 по отношение на някои освобождавания при вътреобщностни сделки. Когато стоките са изпратени или превозени от територията на страната до друга държава членка от доставчика или от трето лице за негова сметка, ще се приема, че този превоз е реално осъществен, когато доставчикът разполага с най-малко две от посочените в регламента непротиворечащи си доказателства за извършения превоз. Съответно ако стоките са изпратени или превозени от територията на страната до друга държава членка от получателя или от трето лице за негова сметка, ще се приема, че този превоз е реално осъществен, когато доставчикът разполага с най-малко две от посочените в регламента непротиворечащи си доказателства за извършения превоз и с писмена декларация от получателя. Чрез прилагане на презумпцията се цели по-голяма правна сигурност за данъчно задължените лица, като доказателствената тежест за оборването ѝ се прехвърля на данъчните органи.

Предложения за промени в ЗДДС, свързани с транспониране на разпоредби от Директива 2006/112/ЕО, с които се постига по-пълно съответствие на националното с европейското право

В съответствие с предвиденото в чл. 15, пар. 2, б. „в“ от Директива 2006/112/ЕО право на избор за държавите членки се предлага да се дефинира като доставка на стока

„прехвърлянето на акции или дялове, еквивалентни на акции в дружества, които дават на притежателя им юридически или фактически права на собственост върху недвижим имот или част от него“. С разпоредбата се цели да се премахне често практикувано от някои данъчно задължени лица заобикаляне на закона, при което чрез изповядване на сделки за прехвърляне на акции и дялове фактически се прехвърля собствеността върху недвижими имоти, предназначени да бъдат използвани за жилищни нужди на физически лица, като по този начин се избягва възникването на задължения за ДДС.

Предложения за промени, свързани с привеждане на ЗДДС в съответствие с решения на Съда на ЕС

С оглед съобразяване с практиката на Съда на ЕС (СЕС), постановена в Решение по дело С-326/11 и в Решение по дело С-308/16, се предлага разширяване обхвата на понятието за „нови сгради“ със случаите, при които в резултат на направено подобрене или е обособен самостоятелен обект, който след преустройство, пристрояване и/или надстройка на съществуваща сграда е придобил статут на нова сграда и може да бъде обект на отделна доставка, или съществуващата вече сграда е претърпяла толкова съществени изменения, че се изменя употребата ѝ или се променят значително условията за ползването ѝ, което води до промяна на статута ѝ на нова сграда. За целите на облагането с ДДС за доставката на такава „нова сграда“ се запазва условието към датата, на която данъкът за доставката ѝ е станал изискуем, да не са изтекли 60 месеца, считано от датата, на която е издадено ново разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ). Доколкото по ЗУТ, според категорията на строежа за някои сгради се издава разрешение за ползване, а за други - удостоверение за въвеждане в експлоатация, този пропуск в ЗДДС е отстранен и в действащото понастоящем понятие за „нова сграда“.

Предвид разширяването на понятието за „нова сграда“ са допълнени разпоредбите на ЗДДС, регламентиращи извършването на корекции на ползван данъчен кредит за направено подобрене, съгласно които корекции на ползвания, съответно неползвания, данъчен кредит за новата сграда ще се извършват в 20 годишен срок, считано от годината на ползване, съответно неползване на данъчния кредит.

Предложения за промени, свързани с намаляване на разходите за данъчната администрация и на административната тежест за гражданите и бизнеса

Предлага се заявените електронни адреси за кореспонденция да се считат за електронен адрес за получаване на съобщения, съгласно чл. 28, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Предложението цели да се гарантира законосъобразността на връчването на съобщения на електронния адрес за кореспонденция, който данъчно задължените лица, които подлежат на регистрация по ЗДДС, са длъжни да посочат пред Агенцията по вписванията или пред НАП. С правната норма се намалява административната тежест за регистрираните по ЗДДС лица, които няма да се налага да декларират повторно адрес за получаване на съобщения, и се намаляват разходите за данъчната администрация и за лицата при съдебни производства за оспорване на връчването.

Промени, свързани с прецизиране на разпоредби и редакционни промени, във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона.

Проектът съдържа и предложение за допълване на разпоредбата, дефинираща доставка на стока по смисъла на ЗДДС. С предложението се цели по-пълно съответствие с чл. 14 от Директива 2006/112/ЕО и премахване на разнородната съдебна практика.

Предлага се, в съответствие с разпоредбата на чл. 283, пар. 1, б. „в“ от Директива

2006/112/ЕО, данъчно задължените лица, които не са установени на територията на страната, да подлежат на регистрация по закона от извършване на първата облагаема доставка с място на изпълнение в страната.

Предлага се също освен дейността, осъществявана от физически лица по трудово правоотношение или по правоотношение, приравнено на трудово, да не се счита за независима икономическа дейност по смисъла на ЗДДС и дейността, извършвана от физическо лице по всяко друго правоотношение, което създава взаимоотношения, подобни на тези на работодател и наето лице във връзка с условията на работа, възнаграждението и отговорността на работодателя. Така се постига прецизиране на разпоредбата на чл. 3, ал. 3, т. 1 от ЗДДС и привеждането му в съответствие с разпоредбата на чл. 10 от Директива 2006/112/ЕО.

Предлага се въвеждане на правила за начисляване на данък при въвеждане и доставки на стоки, които са предназначени за континенталния шelf и изключителната икономическа зона, в които държавата упражнява суверенни права, юрисдикция и контрол, в съответствие с чл. 42 и/или чл. 47 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, предвид, че към момента в ЗДДС не е предвиден ред за начисляване на данък в тези случаи.

В проекта е направено предложение и за прецизиране на ЗДДС по отношение освобождаването на доставки на стоки и услуги по силата на международни договори. Прецизирането се основава на освобождаване от облагане с ДДС на доставки на стоки и услуги, предназначени за командвания/щабове на Организацията на Северноатлантическия договор и въоръжени сили на други държави, които са страни по Северноатлантическия договор, т.е. не само когато тези лица са преки получатели по доставките на стоки и услуги. Предложението съответства на разпоредбата на чл. 151 от Директива 2006/112/ЕО и във всички случаи изисква за целите на освобождаването да се докаже предназначението на стоките и услугите за използване от посочените лица.

Проектът предвижда при последователно извършване на еднородна дейност от две или повече свързани или привидно несвързани лица в един и същ обект/едни и същи обекти, в облагаемия оборот на всяко следващо лице да се включва оборотът, реализиран от всички лица, извършвали дейността в обекта/ите преди него, за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец. За целите на тази регистрация е предложен разясняващ текст кога извършваната от лицата дейност се приема за „еднородна“, съответно в допълнителните разпоредби на закона е дефинирано понятието „привидно несвързани лица“. Предложението цели подобряване на данъчния контрол чрез предотвратяване на практиката по избягване на регистрация по ЗДДС от данъчно задължени юридически самостоятелни, но свързани или привидно несвързани лица, чрез формална смяна на субекта, извършващ еднородна независима икономическа дейност.

Предложени са и промени с редакционен и правно-технически характер, които целят прецизиране на разпоредбите.

За прилагане на предложените промени в ЗДДС не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост.

С проекта в ЗДДС се въвеждат нови норми на правото на Европейския съюз.

Закон за акцизите и данъчните складове (ЗАДС)

Промени, свързани с намаляване на административната тежест

Опростяване и привеждане на услугите за бизнеса в съответствие със Закона за

ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, както и намаляване на административната тежест за икономическите оператори чрез предоставяне на възможност за лицата да посочват индивидуализиращите данни на съответния документ, въз основа на които да се установи информацията по служебен път, чрез справка в средата за междурегистров обмен. В тази връзка са направени допълнения в разпоредбите на чл. 24а, ал. 6, чл. 48, ал. 2, т. 6, т. 6а и т. 7, чл. 55в, ал. 2, чл. 57, ал. 3, т. 3 и т. 6, чл. 57б, ал. 6, т. 6, чл. 57в, ал. 2, т. 3 и т. 4, и чл. 58а, ал. 2, т. 3 и т. 4 от проектозакона.

Други промени

Предложени са изменения в разпоредбата на чл. 21 от ЗАДС във връзка с прилагането на реда за възстановяване на акцизни стоки с платен акциз, които са предназначени за въоръжените сили на всяка друга държава, която е страна по Организацията на Северноатлантическия договор, за ползване от тези въоръжени сили. Предвид, че редът за освобождаване от заплащане на акциз е уреден в правилника за прилагане на закона, по целесъобразно е и редът за възстановяване на платения акциз да се определи в същия нормативен акт, а не чрез друг акт, каквато е в момента законовата делегация към междуведомствена наредба.

С цел избягване на затруднения във връзка с връчването на актовете, издадени от директора на Агенция „Митници“, които подлежат на предварително изпълнение, както и различните тълкувания относно датата, на която влиза в сила действието на предварителното изпълнение на актовете, а именно - датата на издаване, са предложени съответните изменения в чл. 24е, ал. 2, чл. 58, ал. 2, чл. 58з, ал. 2, чл. 90ж, ал. 4, и чл. 93 ал. 14 от законопроекта.

Прецизирана е разпоредбата на чл. 25 от закона в съответствие с установената съдебна практика във връзка с отмяна на ревизионни актове с констатации за липси на акцизни стоки, в резултат на неприлагането на Наредба № 13а-10403 за пределните размери на естествените фири, брака и липсите на стоково-материалните ценности при съхраняването и транспортирането им.

Предложението за промяна на чл. 91б от закона е с цел обхващане на повече хипотези, при които е възможно отклоняване от движение под режим отложено плащане на акциз, както и движението на акцизни стоки, изпратени към освободени от акциз крайни потребители. С промяната всички водачи на транспортни средства, превозващи акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз или изпратени към освободени от акциз крайни потребители, ще трябва да доставят стоките до мястото на получаване посочено в е-АД, е-АДД или мястото на директна доставка. В случаите на претоварване (промяна на транспортното средство преди доставката на стоките до получателя), превозвачът или изпращачът ще следва да уведомят предварително компетентната териториална митница. В тази връзка в чл. 114а на закона са предложени съответните санкционни норми.

Прецизирана е разпоредбата на чл. 99а от ЗАДС в съответствие с утвърждаването на все по-доброто взаимодействие на митническите органи с пощенските оператори. Задължението за изпращачите да декларират пред пощенските оператори, че акцизни стоки, които се изпращат чрез куриерски служби, са с платен, начислен или обезпечен акциз по реда на чл. 99а от закона, не постигна очаквания ефект, тъй като подателите намират начин да заобиколят декларирането на тези обстоятелства. С предстоящата промяна в Закона за пощенските услуги, пощенските оператори ще следва да поддържат широк набор от данни, които могат да бъдат от много по-голяма полза на митническите органи. С оглед на това се въвежда забрана за лицата да изпращат и получават акцизни стоки чрез пощенски пратки, с изключение на случаите, посочени в закона.

Същевременно лицата ще бъдат задължени да представят документ за самоличност на пощенския оператор при изпращане и получаване на стоките, както и да представят пратките за преглед и проверка от негова страна. Предвидени са и съответните санкции в разпоредбата на чл. 123в на закона.

Целта на направените допълнения в чл. 103, ал. 8 и 9 от закона е да се създаде възможност в случаите на изземване и последващо съхранение на акцизни стоки, които представляват веществени доказателства, митническите органи да определят техен пазач, който е длъжен да не се разпорежда с тях и да предприеме всички мерки за тяхното запазване като доказателства. В чл. 126в от закона е предвидено и въвеждане на съответните санкционни норми.

Промените в чл. 103, ал. 10-12 от законопроекта имат за цел да възпрепятстват прехвърлянето на собственост и други действия от страна на проверяваните лица, при които митническите органи са установили данни за нарушение на ЗАДС и са предприели действия за обезпечаване на доказателства, представляващи акцизни стоки. При осъществяване на акцизния контрол, в хода на проверка, митническите органи обезпечават доказателства (чрез тяхното изземване или запечатване на обекта) с цел събирането и запазването им за едно последващо административнонаказателно производство. В практиката са установени случаи, при които проверяваните лица, с цел възпрепятстване събирането на бъдещите държавни вземания (акциз и глоби/санкции), прехвърлят своето имущество на други лица.

Прецизиран е текстът на разпоредбата на чл. 112а, ал. 4 от закона, като се въвежда административна санкция за физическите лица, които изпращат или пренасят/превозват акцизни стоки с търговски характер за друга държава членка в количества, превишаващи нормативно регламентираните за лична употреба.

Прилагането на предложените промени в ЗАДС не е свързано с допълнителни разходи/трансфери и други плащания.

С промените по ЗАДС не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствие с европейското право.

Закон за счетоводството (ЗСч)

Предложенията за изменение и допълнение на ЗСч са изготвени във връзка с необходимостта от прецизиране, коригиране и допълване на някои разпоредби с цел по-правилното им прилагане в практиката и по-ясното им разбиране и тълкуване, с което ще се избегнат проблеми при практическото прилагане на разпоредбите, както от предприятията, така и от администрацията:

Редакцията на чл. 34, ал. 5 има за цел да избегне двусмисленото тълкуване на разпоредбата. Предлаганият текст конкретизира, че предприятията, прилагачи Международни счетоводни стандарти, с изключение на посочените в ал. 2, могат да преминат към Национални счетоводни стандарти.

Допълнението в чл. 34, ал. 6 е свързано с прецизиране на цялата разпоредба във връзка с приетите изменения на ЗСч, в сила от 07.05.2019 г., за задължителното прилагане на Международните счетоводни стандарти от предприятия, изрично изброени в чл. 34, ал. 2. Предходните редакции на закона разрешаваха тези предприятия да прилагат Националните счетоводни стандарти, а с ал. 6 се забранява смяна на счетоводната база повече от веднъж. С допълнението „освен когато това се изисква от закон“ се премахва противоречието между разпоредбите на ал. 2 и ал. 6 на чл. 34 от закона.

Целта на допълнението в чл. 38, ал. 9, т. 1 е категорично да се освободят едноличните търговци, които не са осъществявали дейност, от задължението да

декларират това обстоятелство в Търговския регистър. Изменението на т. 2 от същите член и алинея цели облекчения за предприятията, които не осъществяват дейност, като предложението предвижда това обстоятелство да се декларира еднократно, а не както досега – ежегодно. Предвижда се декларирането да се осъществява с декларация по образец, утвърден със заповед на министъра на финансите, за улеснение, както за предприятията, така и за Агенцията по вписванията. Останалите изменения и допълненията в чл. 38 са редакционни, с цел по-ясното им разбиране.

От въвеждането на предлаганите изменения в ЗСч не се очакват допълнителни разходи, както за бюджета, така и за предприятията.

С предложенията за промени не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.